

Đầu tư vào đâu khi kinh tế suy giảm?

TRỌNG TRIẾT

Thị trường chứng khoán (TTCK) vẫn trên đà suy giảm mạnh, giá vàng đã lên rất cao, giá USD có thể còn tăng và thị trường bất động sản đang ấm lên. Đó là nhận định của một số nhà đầu tư. Trong bối cảnh kinh tế đang suy thoái như hiện nay, bỏ tiền vào đâu cũng có nhiều rủi ro, vậy lĩnh vực đầu tư nào ít rủi ro nhất?

Đầu tư vàng: khá nhiều rủi ro

Giá vàng đảo chiều tăng mạnh vào ngày 17-2-2009 đã khiến không ít người nhảy vào thị trường này để “lướt sóng” với kỳ vọng đây là một năm nhiều lợi nhuận. Tuy nhiên, nhiều chuyên gia trong lĩnh vực kinh doanh vàng đều cùng quan điểm cho rằng những cơ hội như vậy không nhiều, chỉ vài lần trong một năm.

Năm 2008, trên sàn vàng số người lỗ vẫn nhiều hơn người lãi, chủ yếu do tham lãi lớn nên không biết cắt lỗ hay chốt lãi kịp thời. Kinh nghiệm ít, thông tin thiếu, phán đoán tình thế chưa nhạy bén... là những nhược điểm cố hữu của nhiều nhà đầu tư vàng trong nước. Tổng Giám đốc Công ty Intergold Nguyễn Đình Tự khuyến cáo: “Với giá vàng trên ngưỡng 19 triệu/lượng như hiện nay thì ai đầu tư vào để hy vọng lên 20 triệu/lượng nên cẩn thận bởi không chỉ tại VN mà khắp thế giới, nhà đầu tư lớn nhỏ nào cũng đang đợi giá lên cao là xả hàng ào ạt”.

Với giá vàng đang khá cao và diễn biến giá trời sạt thất thường như hiện nay phụ thuộc vào giá vàng trên thế giới, sẽ rất rủi ro cho các nhà đầu tư nội nếu không bắt đúng bước sóng.

Đô la: giá có còn lên tiếp?

Trên thị trường tự do, giá đô la cũng đã có lúc ngấp nghé mức 18.000 VND/USD nhưng sau đó lại hạ nhiệt do sự điều tiết của Ngân hàng nhà nước (NHNN). Hiện có nhiều người lo ngại với tình hình xuất khẩu khó khăn như hiện nay, NHNN sẽ còn tiếp tục phải phá giá đồng Việt Nam (VND)

để cân bằng cán cân thương mại. Trước những tin đồn này, NHNN đã khẳng định sẽ không có chuyện phá giá mạnh VND. Đây cũng là cảnh báo với thị trường ngoại tệ. Với các biện pháp kiểm soát của Nhà nước, tỷ giá VND/USD khó mà vượt quá ngưỡng 18.500 đồng/USD vào cuối năm 2009. Với tỷ giá đó thì nếu mua USD vào thời điểm này với giá trên 17.500 đồng/USD để hy vọng kiếm lời chưa đến 1.000đồng/USD thì sẽ rủi ro nhiều.

Việc nhóm nghiên cứu của Harvard tại Việt Nam khuyến nghị cần từng bước giảm giá VND (dẫn đến tỷ giá USD/VND sẽ cao hơn-PV) đang khiến nhiều người muốn trữ USD vì tin rằng ngoại tệ này sẽ tăng giá mạnh. Nhưng khi giảm giá đồng Việt Nam với USD còn phải tính đến mối tương quan tỷ giá với các ngoại tệ khác; điều đó sẽ tác động xấu tới tâm lý người gửi tiền và hệ thống tài chính, đồng thời có thể khiến lạm phát tăng trở lại. Vì vậy có thể NHNN sẽ chọn những biện pháp để USD không tăng giá quá cao so với VND.

Bất động sản đã thực sự tan băng?

Thời điểm hiện nay, thị trường bất động sản (BDS) có dấu hiệu ấm lên cục bộ. Tuy nhiên, chưa có gì để khẳng định thị trường này đã qua giai đoạn suy thoái. Ông Edward Minh Chi, Chủ tịch HĐQT Công ty cổ phần Đầu tư Minh Việt cho rằng, thị trường bất động sản Việt Nam cần độ trễ về thời gian để điều chỉnh và sẽ ấm dần vào cuối năm nay. Nhưng thời điểm hiện tại lại rất tốt để đầu tư vì thị trường đang trong xu thế bình ổn. Trước kia, các dự án quá trôi nổi, bây giờ chính là lúc các nhà đầu tư có cơ hội nhìn lại để nắm bắt xu thế của người tiêu dùng.

Với gói kích cầu bằng việc hỗ trợ lãi suất 4% của Chính phủ, chắc chắn thị trường địa ốc cũng được hưởng lợi một phần. Trong khi giá vàng và USD đang “nhảy múa”, lãi suất tiền gửi thấp, lượng

(xem tiếp trang 61)

thẩm quyền hoặc nhân viên ngân hàng thấy có những giao dịch vượt mức quy định phải báo cáo nhưng không báo cáo. Cố ý gián tiếp là trạng thái tâm lý của người nhận thức rõ hành vi của mình là nguy hiểm cho xã hội, thấy trước hậu quả của hành vi đó, tuy không mong muốn nhưng vẫn cố ý thức để mặc cho hậu quả xảy ra. Ví dụ, nhân viên ngân hàng vì sơ suất mà chưa báo cáo ngay hoặc quên báo cáo đối với những giao dịch có giá trị vượt mức quy định là báo cáo nhưng sau khi phát hiện ra sơ suất vì sợ bị kiểm điểm nên đã không báo cáo, để mặc cho việc rửa tiền xảy ra. Đối với lỗi vô ý, nếu một người nào vô tình tiếp tay cho việc rửa tiền thì tùy theo chủ thể, mức độ và tình huống mà có thể bị truy tố hay không và truy tố ở tội nào. Ví dụ, người trúng xổ số vì cần tiền gấp hoặc thấy thuận tiện nên đã bán vé số trúng độc đắc cho đại lý vé số hay bán cho một người quen và đại lý đó hoặc người quen đó đã sử dụng vé trúng đó vào mục đích rửa tiền. Thiết nghĩ, trường hợp này người thực sự trúng số không phạm tội rửa tiền cũng như các tội khác. Nhân viên ngân hàng vì trách nhiệm không kiểm tra các giao dịch để việc rửa tiền xảy ra thì có thể bị truy tố về tội thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng tại Điều 285 BLHS 1999.

Đặc điểm về mặt chủ quan này của tội “*Hợp pháp hóa tiền, tài sản do phạm tội mà có*” có điểm

tương đồng với quy định tại chỉ thị số 2001/97/EC của Quốc hội và Ủy ban châu Âu vào 4-12-2001 về sửa đổi bổ sung chỉ thị số 91/308/EEC về phòng chống việc sử dụng hệ thống tài chính vào mục đích rửa tiền. Điều 1 của Chỉ thị này nêu rõ “*Rửa tiền là những hành vi sau đây được tiến hành một cách cố ý*”. Luật của Thụy Điển đã chia lỗi trong tội phạm rửa tiền làm 2 loại là cố ý và vô ý [7]. Pháp luật của Bỉ còn trừng trị những người hoạt động chuyên môn về tội tẩy rửa tiền nếu họ mất cảnh giác. Các chuyên gia này có nghĩa vụ phải cảnh giác, xác minh nguồn gốc các khoản tiền mà mình giao dịch hay xử lý. Như vậy, kể cả trong trường hợp những người này vô ý rửa tiền thì họ cũng bị pháp luật trừng trị [10]. Đối với những quốc gia mà có quy định tội rửa tiền do vô ý như vật thì chỉ cần chứng minh có hành vi rửa tiền và những người có hành vi đó có đủ lý do để biết được đó là tài sản do phạm tội mà có là đã có thể truy tố họ về tội rửa tiền. Trong khi đó, khi phân tích quan niệm của Mỹ về tội phạm rửa tiền được quy định tại Chương 1965 phần 18 của Bộ luật hình sự liên bang, ta thấy rửa tiền là hành vi cố ý³. Đối với những nước mà quy định rửa tiền là hành vi do cố ý thì hành vi rửa tiền chỉ là tình tiết thực tế chưa đủ yếu tố cấu thành tội nếu không đi kèm theo nó là lỗi cố ý của người tiến hành hành vi đó.

(xem tiếp số 37)

³ “Người nào biết được rằng tài sản tham gia vào giao dịch tài chính là tài sản có được do các hành vi phạm pháp nhưng tiến hành giao dịch để che giấu, ngụy trang bản chất, vị trí, nguồn, chủ sở hữu, quản lý tài sản đó”. Từ “biết được rằng” được hiểu với nghĩa là người phạm tội biết rõ là anh ta đang làm gì và hậu quả của việc

Đầu tư vào đâu khi kinh tế suy giảm?

(tiếp theo trang 56)

người rút tiền đầu tư vào BĐS tăng đáng kể. Nếu đầu tư vào BĐS với mục tiêu trung hạn và dài hạn thì thời điểm hiện nay có thể là hợp lý để đầu tư, đặc biệt là khi giá BĐS đã giảm xuống từ 30- 50% như hiện nay.

Thị trường chứng khoán: chưa thấy đáy

TTCK liên tiếp xác lập hết đáy này đến đáy kia, nhưng đa số các nhà đầu tư đều có chung một nhận định: chưa phải là đáy cuối cùng. Trong bối cảnh kinh tế thế giới tiếp tục suy thoái, các TTCK trên thế giới mất điểm liên tiếp thì TTCK Việt Nam cũng không phải là ngoại lệ. Hiện nay Vn-Index khá nhạy cảm với chỉ số chứng khoán trên thế giới, đặc biệt là Dow Jones của Mỹ và khả năng phục hồi của Vn-Index cũng phụ thuộc vào sức khỏe của Dow Jones. Nếu Dow Jones phá ngưỡng 7000 điểm thì khả năng Vn-Index có thể xuyên thủng ngưỡng 200.

Tình hình các doanh nghiệp niêm yết nhìn chung là rất khó khăn. Xuất khẩu giảm mạnh, cầu trong nước yếu trong khi một số nguyên vật liệu vẫn đứng ở giá cao làm các doanh nghiệp

phải thu hẹp sản xuất. Rất nhiều công ty bị đưa vào danh sách kiểm soát đặc biệt vì kết quả kinh doanh năm 2008 lỗ. Danh sách này đang ngày một dài ra gồm BBT, BTC, TRI, BHS, VTA, VHG... và có cả những Bluechips như Công ty cổ phần cơ điện lạnh REE. Các chuyên gia kinh tế dự đoán thế giới sẽ thoát khỏi khủng hoảng vào cuối năm 2009 và Việt Nam có thể phục hồi sớm hơn nhưng chắc chắn các doanh nghiệp sẽ gặp khó khăn hơn năm 2008 và thời điểm cuối quý 1, đầu quý 2/2009 là thời điểm đặc biệt nhạy cảm. TTCK có thể dò đáy trong giai đoạn này. Do đó, tuy Vn-Index đã khá thấp nhưng vẫn còn rất rủi ro cho nhà đầu tư nếu quyết định giải ngân trong thời điểm này.

Với tình hình hiện nay, hợp lý nhất là “không bỏ hết trứng vào một giỏ” và nên có một lượng tiền mặt dự phòng trong những trường hợp thị trường diễn biến bất ngờ ngoài dự đoán của các nhà đầu tư. Đặc biệt, cho dù đầu tư vào chứng khoán, BĐS, vàng hay ngoại tệ thì nên sử dụng đồng tiền của chính mình và hạn chế tối đa vay mượn cho dù lãi suất đã ở mức tương đối thấp■